

Правни факултет у Крагујевцу је изузетна установа, по много чему, али сва та разноврсна изузетност везује се за тзв. аферу „Индекс” (како се, нежно, еуфемистички зове кривични поступак који се води због тешког криминала ковања „лажног новца”, тј. правничких испита и диплома). Последњи круг изузетности (тј. изузетости) Правног факултета у Крагујевцу отворен је враћањем у наставу и на испите наставника оптужених у афери „Индекс”. Ти наставници су, као већина, освојили управу Факултета и међу собом поделили факултетске и универзитетске функције. Управа оптуженичке већине је свој мандат отпочела неславно.

На свечаност поводом почетка нове школске године (1. октобра 2009) нису дошли главни почасни гости: ректор, градоначелник (или заменик) и декани других факултета. Од старих почасних гостију била су само двојица: епископ шумадијски и председник Окружног суда. (Присуство само ова два госта дало је плодно тло за врло маштовите коментаре).

Међутим, неповољно стање ствари оптуженичке управе на спољном плану, убрзо је почело радикално да се мења. Прва крупна спољна подршка дошла је са посетом Светозара Чиплића, министра за људска и мањинска права. Чиплић је иначе пријатељ доц. Срђана Ђорђевића, из времена док су били судије Уставног суда. Затим су уследиле и посете Бруна Векарића и омбудсмана Јанковића. Највећи рејтинг, по посетама високо ранжираних државних функционера, оптуженичка управа Правног факултета достигла је 14. маја, са посетом председника Републике Српске.

Слушамо и сећамо се

Према извештају градске телевизије, Председник Републике Српске, проф. др Рајко Кузмановић, посетио је Крагујевац „где је разговарао са представницима локалне управе, образовних и верских институција, а посетио је и фабрику аутомобила”. Градоначелник је, између осталог напоменуо и да су универзитети у Крагујевцу и Бања Луци „блиско повезани у оквиру научно-наставне сарадње”. Поводом ове напомене, они са бољим памћењем, нису могли а да се не сете вести, од „црног уторка” фебруара 2007, која је гласила: „Полиција Србије пронашла је 100 пријава са Универзитета у Бања Луци приликом претреса станова челника и професора Правног факултета у Крагујевцу, ухапшених у уторак због сумње да су продавали испите и дипломе”.

Претходно, председник РС „посетио је ректорат Универзитета у Крагујевцу и иза затворених врата разговарао са Ректором и руководством ове институције”. (Слика

градске телевизије казује да су уз ректора С. Арсенијевића седели декан Правног факултета П. Стојановић и шеф Катедре за Јавно право Н. Бачанин, обоје оптужени у афери „Индекс”). Врата ректората нису била затворена за фоторепортера РТ Републике Српске, па је ова сликом и речју (у 16. минути дневника од 15. маја, у трајању од 18 секунди) известила да се Рајко Кузмановић у присуству ректора Арсенијевића састао са председницом Скупштине Србије, Славицом Ђукић-Дејановић. Дакле, два блиска рођака, на високим државним функцијама (С. Ђукић-Дејановић и С. Арсенијевић), срела су се у своме завичају, готово тајно са председником једне државе (уз апсолутно искључење функционера истог ранга, тј. председника државе која се посећује). Може бити да због тога ниједан медиј у Србији није забележио њихов сусрет.

Централни део посете Рајка Кузмановића Крагујевцу, у својству председника РС, одиграо се на Правном факултету, где је он одржао предавање под називом „Уставно-правни положај Републике Српске и БиХ” у добро попуњеном амфитеатру. Ту је, после предавања, високом госту, Епископ шумадијски уручио Орден светог Симеона Мироточивог, за „допринос очувању културног, духовног и националног идентитета српског народа”. Напоменуто је да се орден додељује „на предлог Правног факултета”.

10 поена

Посета председника РС вишедимензионална је, и може се анализирати са „болоњског”, црквеног, националног и кривично процесног аспекта. Што се „болоњског” аспекта тиче, он је значајан због тога што се само њиме (односно његовом злоупотребом) може објаснити знатна попуњеност амфитеатра студентском публиком. Наиме, студенти, нажалост, нису били баш пријемчиви за предавање председника најмлађе српске државе, академика и професора Уставног права (бањалучког Универзитета) у пензији, него су били пријемчиви за 10 поена која им је организатор обећао по тзв. болоњском процесу. (Иначе, по „болоњским” мерилима, 10 поена се даје за израду и обраду семинарског рада.) Тај број бодова, неколико месеци раније студенти су добили за слушање предавања министра Чиплића. Овде ваља приметити да исти број бодова за председника државе и министра, барем са правно-теоријског становишта, није баш неко умесно решење...

Црквени орден у амфитеатру

Додела ордена, на предлог Правног факултета, уз уручење у амфитеатру од стране

једног епископа, сама по себи је вишеструко симптоматична. У најмању руку, поставља се питање како је то Правни факултет из Крагујевца пратио рад проф. Кузмановића у Бања Луци, и измерио његов допринос, не правној струци, него очувању српског идентитета. Веома је чудно да је један епископ узео Правни факултет (са оптуженичком већином из афере „Индекс”) као поуздан мерни инструмент за додељивање црквеног одликовања. Таква сраслост једног епископа и једне факултетске управе можда даје модел будућег лаичко-црквеног живота у шумадијском региону. Ипак, без обзира на то да ли је у питању будући модел или изолован случај, требало би одмах и много да се забринемо. Наша брига треба да је још и већа због тога што се ради о епископу који наступа са уверењем „Црква, то сам ја”, и који се „прославио” следећим обраћањем верницима: „Шта то говорите? Напоље, марш напоље! Не будете ли се покоравали Цркви, у њој немате шта да тражите ... Црква и спасење су онде где је епископ”. Све у свему, један тоталитарни епископ, који има изузетну сарадњу са оптуженима пре окончања кривичног поступка, врло је забрињавајућа појава. „Плачи, плачи Свети Саво над несрећним Србима” - завапио би Ава Јустин.

Пре 17 година

Посета председника РС Правном факултету у Крагујевцу повлачи за собом једноставно питање зашто је овој (афером „Индекс” оптерећеној) високошколској установи учињена велика част. Они са бољим сећањем, лако могу наћи одговор у 1993. години. Наиме, у време великог политичког колебања око Венс-Овеновог плана, 11 наставника Правног факултета у Крагујевцу (што ће рећи - мањина, али у својству „наставника Правног факултета”) послала је, 28. априла 1993, отворено писмо подршке „власти и народу Републике Српске”. Овим писмом изражена је подршка „одбијању једног белосветског плана, једне неумесне антисрпске творевине”. У писму је наведено „да је судбина сваке српске земље да сама себе ослобађа. Друге српске земље су морално обавезне да јој у томе помажу. Као што су Срби у Београдском пашалуку од 1804. почели да праве државу, ви данас то чините у Босанском пашалуку. Ваше одбијање плана, који је сачинио пропали енглески политичар, нама је логично и оправдано бар као и Карађорђево одбијање Букурешког уговора 1812. Тим уговором устаницима је обећано много више од онога што је вама нуђено ноћу 25/26. априла. Карађорђеви Срби су на својој скупштини одбили уговор и готово годину и по се одржали сами против силне турске силе. Ви сте на Карађорђевом путу; још вам није понуђен излаз на Милошев пут. На нама „Србијанцима“ је да се према вама односимо са свешћу и савешћу Доситеја Обрадовића - једног од оних Срба преко Саве и Дунава који су одвајали од своје сиротиње за ослободилачку борбу свога народа. Налазимо да је на нама „Србијанцима“ да вас обавештавамо о тањењу снага наше подршке, а не да вам ми докрајамо капу туђим маказама.”

Пошто је објављено као друга вест дневника ТВ Републике Српске, ово писмо било је једна од „идеја - сила” на судбоносној Скупштини од 5. маја 1993. Све у свему, писмо подршке наставничке мањине Србима с друге стране Дрине - „племените међе”, било је један јединствен каменчић у мозаику стварања Републике Српске. Да су превагнули други „каменчићи”, и да је прихваћен Венс-Овенов план, не би било Српске, па самим тим ни председника који би могли да посете Крагујевац.

„Индексовцима” у походе

Дакле, између наставничке мањине Правног факултета у Крагујевцу и већине Републике Српске постоји најдубља национално-судбинска веза. Та веза је таква да је један Председник РС, поготову ако је реч о професору Уставног права, могао мирне душе да уручи неко одликовање Правном факултету, и да одржи барем кратко слово о драгоцености мањинског мишљења. Међутим, приликом посете Рајка Кузмановића (14. маја 2010), у својству председника РС, ништа од тога није било. Писац и први потписник писма подршке народу РС (и писац ових редова), као и још неколико потписника, нису били у „одбору за дочек” високог госта из Републике Српске. Писац и неколико потписника писма од 28. априла 1993, данас су мањина као што су то били и пре 17 година. Међутим, за разлику од пре 17 година, данас су они углавном терорисана мањина и то од оптуженичке већине.

Рајко Кузмановић није посетио Правни факултет у Крагујевцу због суштинске везе те установе и ентитета коме је на челу, него је дошао у госте оптуженичкој већини из афере „Индекс”. То се може видети на сајту Факултета, где је посета Председника РС забележена у 53 слике. На тим сликама се види да је Р. Кузмановића дочекао овдашњи доцент Срђан Ђорђевић, Кузмановићев докторант, бивши судија (по покрајинском кључу) Уставног суда Србије, и један од хапшених и оптужених у афери „Индекс”. Речју, ментор, у својству председника једне државе, свратио је до Крагујевца да посети свог бившег докторанта.

Индиректни „саклетвеници”

У модерној држави, посета једног „државног органа” лицима под оптужницама значи својеврсно мешање у кривични судски поступак. Председник или министар или други „државни орган”, који обавља посете овог типа, у ствари, омаловажава полицију и истражне органе који су прикупљали доказе, и тужилаштво које (уверивши се о

Председник у „индексу”

Пише: Марко Павловић
петак, 28 мај 2010 09:26

постојању основане сумње) заступа оптужницу на суду. Високо рангирани функционери, својим „државничким” посетама оптуженицима, нашироко шаљу поруку да никакав проблем не постоји, да је све завршено с притвором и подизањем оптужнице, и да тога више нико не треба ни да се сећа. То значи да високи државни функционери изокрећу претпоставу невиности у свој став да се ради о невино оптуженим људима. У средњем веку, такви државни функционери имали би статус саклетвеника, учесника у судском поступку који својим изјавама (заклетвама) не поткрепљују чињенице, него своје убеђење да је оптужени невин. У модерној држави, функционерске званичне посете оптуженима представљају кршење начела поделе власти, односно начела судске независности. Најзад, што се Рајка Кузамновића тиче, који је посећујући Правни факултет у Крагујевцу у својству председника РС, уствари посетио оптуженике из афере „Индекс”, њему, као писац отвореног писма од пре 17 година, данас отворено могу да поручим: колега Кузмановићу, ја сам вашу Републику Српску стварао, а ви моју Србију разарате. Јер, *правда држи земљу и градове.*